

СЪДЪРЖАНИЕ

ПЪРВА ГЛАВА. Развитие на говора през първите седем години от детството

1. Какво е говоренето?
2. Какво е съвременното разбиране за организацията на мозъчната дейност?
3. В коя част на мозъка се осъществява речта?
4. Кои речеви органи участват най-активно в осъществяването на говора?
5. Има ли някаква последователност при появата на звуковете?
6. Как децата се учат да говорят?
7. Правилно ли говорим на нашите деца?
8. На какво се дължат различията в развитието на говора при децата?
9. Кога се появяват първите думи?
10. Моето дете е на 2 години, а може да произнесе само няколко думи. Нормално ли е това?
11. Кои обстоятелства влияят неблагоприятно върху говора на детето в периода на ранното му развитие?
12. В кой период от психичното развитие на детето формирането на речта протича най-бързо?
13. Необходимо ли е да поправяме грешките в говора на малките деца?
14. Оказва ли влияние социалната среда върху развитието на детския говор?
15. Как протича овладяването на звукопроизношението и речта в психофизиологичното развитие на детето?
16. Има ли някакви ориентири, по които мога да следя дали речта на моето дете се развива правилно?
17. През кой период от развитието на детето можем да разберем, че то има проблеми със слуха?
18. Как да подпомагаме езиковото развитие на детето?
19. Полезно ли е четенето на приказки?
20. Оказват ли влияние телевизията и компютрите върху развитието на детския говор?
21. Пречка ли е изучаването на чужд език за овладяването на родния?
22. Как детето усвоява чуждия език?
23. Съпругът ми е поляк. Дъщеря ни е на 6 месеца. Какво да направим, за да ѝ помогнем да усвои родните езици и на двама ни еднакво добре?
24. Какви са последствията за детето, ако до 6-годишна възраст то не е усвоило родния език, неговите основни синтактични конструкции, граматични форми и звукове?
25. Коя е най-добрата възраст детето да се научи да чете?
26. От какво зависи успешното овладяване на писмената реч?
27. Как да разбера дали детето ми е леворъко?

ВТОРА ГЛАВА. Говорни нарушения, причини за тяхната поява и някои съвети за отстраняването им

28. Какво е заекването?
29. Кои са причините за заекването?
30. В какво се изразява заекването?
31. Има ли предупредителни сигнали заекването?
32. На каква възраст обикновено се появява заекването?
33. Дали моето дете заеква?
34. Как се чувства детето, което заеква?
35. Защо детето започва да заеква по-силно, когато говори по телефона?
36. Има ли опасност моето дете да започне да заеква, слушайки речта на заекващо дете?
37. Имат ли вина родителите?
38. Какво може да направи семейството?
39. Ще "израстне" ли моето дете заекването?
40. Какво знаем за модерните терапии за заекване, прилагани по света?
41. Полезна ли е психотерапията за заекващото дете?
42. Може ли да се прилага медикаментозна терапия на деца със заекване?
43. Какво може да направи логопедът?
44. Може ли дете, което заеква, да учи чужд език?
45. Лечимо ли е заекването?
46. Моето дете говори бързо и понякога много трудно го разбирам. Това заекване ли е?
47. В какво се изразяват по-леките нарушения в звукопроизношението на детето? До коя възраст можем да смятаме, че е нормално то да произнася звуковете неправилно, да ги замества или пропуска?
48. Какви са причините за появата на нарушенията в звукопроизношението?
49. По какъв начин логопедът коригира липсващите или неправилно произнасяни звукове?
50. Има ли етапи на корекция на неправилно произнасяния звук или това е кратък по време акт?
51. Могат ли родителите да прилагат някакви специални грижи, за да предпазят детето от нарушения в звукопроизношението?
52. Кои зъбно-челюстни деформации имат отношение към неправилното звукопроизношение?
53. Какво би могло да се направи преди логопедът да започне корекционна работа?
54. Причина ли е късата езична връзка за неправилното звукопроизношение? Коя е подходящата възраст за нейната корекция?
55. Какви видове ортодонтски апарати съществуват и на каква възраст се поставят?
56. Моето дете гъгне, говори носово и неясно. Кои са причините за това?

57. Кои специалисти участват в решаването на проблемите на децата с вродени цепнатини на устната и небцето?
58. Как възниква гласът?
59. Наблюдават ли се нарушения на гласа при децата?
60. Невинна или опасна е пресипналостта?

ТРЕТА ГЛАВА. Езикови нарушения, произход и препоръки за тяхната корекция

61. Каква е разликата между език и говор?
62. Наследява ли се езикът по генетичен път?
63. Кои са тежките езиково-говорни нарушения при децата?
64. Кои са причините за появата на алалия?
65. Кои да характерните особености на речта на детето с алалия и как да я разпознаваме?
66. Освен речевите симптоми, срещат ли се други, които съпътстват алалията?
67. Какво заболяване е детската церебрална парализа (ДЦП)?
68. Кои са причините за поява на ДЦП?
69. Какви са особеностите на говора на децата с ДЦП?
70. С какво може да помогне логопедът, за да се преодолее дизартрията?
71. Какво означава афазия и кои са причините за появата ѝ при децата?
72. Има ли други симптоми, които са характерни за детската афазия?
73. Как протича възстановяването на говора на детето афатик?
74. Как да общуваме с детето афатик?
75. Може ли речта на детето с афазия да се възстанови напълно?
76. На какво се дължи забавената реч при децата?
77. Какво означава терминът умствена изостаналост?
78. Какви са специфичните особености на речта на детето с умствена изостаналост?
79. Кои са речевите и неречевите особености на различните степени на умствена изостаналост при децата?
80. Какво знаем за децата с ММД (минимални мозъчни дисфункции)?
81. Какви са проявите на деца с ММД?
82. В какво се изразяват проблемите в четенето при децата?
83. Кои са причините за нарушенията в писмената реч на децата и по кои симптоми да ги разпознаваме?

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА. За логопедията и логопедите

84. Какво представлява логопедията?
85. Защо логопедията в България е към Министерството на образованието, а не на здравеопазването?
86. Кой е основният проблем на логопедията у нас?
87. В какво се състои работата на логопеда?

88. Какви изследвания прилага логопедът, за да установи точното езиково-говорно нарушение?
89. Защо е необходимо да се отстраняват нарушенията на детската реч?
90. Коя е най-благоприятната възраст за логопедична работа?
91. Има ли езиково-говорни нарушения, които логопедът не може да отстрани?
92. Каква е ролята на играта в работата на логопеда?
93. Може ли да се използва компютър при логопедичната работа с деца?
94. Освен с корекция на езиково-говорни нарушения, с какво друго може да бъде полезен логопедът?
95. Колко време продължава корекционната работа на логопеда?
96. Кои са факторите, които оказват влияние за пълната и успешна корекция на езиково-говорните нарушения на децата?
97. Задължително ли е посещението при логопед?
98. В какво се изразява участието на родителите в корекционния процес?
99. При кои езиково-говорни нарушения е необходимо да потърсим помощта и на други специалисти?
100. Къде да потърсим логопедична помощ?
101. Това е вашият въпрос.

ПРИЛОЖЕНИЕ. Дневник за говора на моето дете

ВЪВЕДЕНИЕ

Скъпи родители,

Книгата, която държите в ръцете си, е първата и единствена по рода си у нас. Въпреки че развитието и възможните проблеми на детския говор са тема, която вълнува всички – родители, учители, логопеди, общество – досега не беше възможно да се открият събрани на едно място най-често задаваните въпроси и техните отговори.

*Е, вече е възможно – в **“101 въпроса за детския говор”**, третата книга от поредицата **“Наръчник за родители”**.*

Ако сте си задавали въпроси като: “На каква възраст се появяват първите думи?”, “Как трябва да говори едно 3-годишно дете?”, “Моето дете още не може да казва някои звукове – дали това е нормално?”, “Как мога да стимулирам говора на детето?”, “Детето ми говори по-различно от другите – кого да попитам дали всичко е наред?” и т.н. – тази книга ще ви бъде полезна.

Тя обаче не е научен труд или учебник по логопедия. Тази книга е вашият път към познанието за грешките в говора на децата. Купете си я и я отнесете към значимите неща в живота, които сте направили за вашето дете.

От издателството